Ч. 29 Недѣля 7 (19) лютого 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль в гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмiнiстрацiя: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакцiя: ул. Францiсканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованû.

Рекламацiи неопечатанû вôльнû вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмiнiстрацiи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провiнцiи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Проєктъ закона о пол цiи огневôй.

Справоздане Выдѣлу краєвого зъ проєктомъ закона о полiцiи огневôй для сельскихъ громадъ и дворскихъ обшарôвъ не прийшло на послѣднôй сесiи на порядокъ денный нарадъ Сойму. Длятого Выдѣлъ краєвый постановивъ поставити знову сей проєктъ закона на найблизшôй сесiи и долучити до своєго справозданя выказъ статистичный, представляючiй числами, якû шкоды потерпѣвъ нашь край вôдъ огнѣвъ за послѣднихъ двайцять лѣтъ, т. є. вôдъ р. 1870 до р. 1889 включно.

Той статистичный образъ показує, що за 20 лѣтъ пересѣчно рôчно: число будынкôвъ ушкодженыхъ пожаромъ, выносило 5,977·69. Зъ ушкодженыхъ будынкôвъ було 25·73 прц. обезпеченыхъ; цѣла шкода вôдъ огню выносила 3,363.076 зр. 20 кр. Товариства обезпеченъ звернули 882.200 зр. 65 кр., т. є. вôдшкодоване выносило 26·23 прц., а шкода необезпечена и пропавша 2,480.877 зр. 55 кр. Процентъ пропавшого маєтку выносивъ такимъ способомъ 73·77, а на одного мешканця краю припадало шкоды на 41 кр.

Пôсля выказу, страты выносять пересѣчно рôчно 2,480.875 зр. 55 кр. — страты дуже великû. Тому Выдѣлъ краєвый уважавъ своимъ обовязкомъ внести знову проєктъ закона о полiцiи огневôй для сельскихъ громадъ и дворскихъ обшарôвъ, въ тôмъ пересвѣдченю, що добра орґанiзацiя противъ огню зарадить бодай въ части лиху.

Въ своимъ проєктѣ числить ся Выдѣлъ краєвый зъ истнуючими въ краю вôдносинами по громадахъ сельскихъ, зô станомъ образованя мешканцѣвъ и ихъ матерiяльными засобами, щобы будучiй законъ, уложеный для такихъ вôдносинъ, можна було справдѣ выконати и запевнити можливу охорону майна и самыхъ селянъ вôдъ огню. Подôбно, якъ въ законѣ санiтарнôмъ, принявъ Выдѣлъ краєвый засаду твореня спôльныхъ округôвъ огневыхъ для сельскихъ громадъ разомъ зъ обшарами дворскими. Интересы одныхъ и другихъ суть тутъ — по думцѣ Выдѣлу краєвого — спôльнû, а се злучене при увзглядненю законныхъ прикметъ громады и двора єсть вказане самымъ станомъ справы.

Въ справѣ орґанiзацiѣ обороны вôдъ пожару принявъ Выдѣлъ краєвый въ первѣстнôмъ своимъ проєктѣ обовязкове належане до сѣльскои сторожи огневои всѣхъ замешкалыхъ въ округѣ мужчинъ вôдъ 18 року житя до 42; причôмъ и иншû мешканцѣ мали бы помагати. Удержане сталои сторожѣ огневои по селахъ було бы тяжке и дороге, бо пропорцiонально не такъ богато пожарôвъ лучає ся на селѣ, а творене сторожей охотничихъ, особливо въ мѣсцевостяхъ не дуже населеныхъ, не давало бы поруки, що та сторожа буде розумѣти добре свôй обовязокъ горожаньскiй и робити свою роботу.

Повысша пропозицiя Выдѣлу краєвого при нарадахъ въ адмiнiстрацiйнôй комiсiи соймовôй не одержала прихильнои апробаты вôдъ правительственного комiсаря, котрый заявивъ, що законъ зъ такимъ примусовымъ урядженємъ громадскои сторожи огневои не мôгъ бы бути певнымъ Найвысшои санкцiѣ. Длятого въ новôмъ проєктѣ поручає Выдѣлъ краєвый орґанiзацiю сѣльскои сторожи огневои мѣсцевôй комiсiи огневôй, приймаючи передовсѣмъ засаду, що люде будуть добровôльно зголошувати ся до службы огневои; ажь якъ бы не було охотникôвъ або за мало ихъ зголосило ся, тогды має комiсiя сама вызначити и выбрати потрѣбныхъ людей зъ помѣжь мешканцѣвъ округа огневого, а тû мають учити ся робôтъ ратунковыхъ пôдъ управою фахового иструктора. Тому що вже пôсля дотеперѣшныхъ обовязуючихъ приписôвъ мусять люде йти на помôчь, коли горить, а обовязокъ той принято и въ новôмъ законѣ для мѣстъ и мѣсточокъ, то сей проєктъ не вводить нѣчого нового, лише нормує орґанiзацiю тои помочи и запевняє, що выдѣлъ повѣтовый дасть учителя для потрѣбного вывченя сѣльскои сторожи огневои.

Идучи за думкою анкеты, скликанои въ тôй справѣ свого часу, пôдносить вкôнци Выдѣлъ краєвый, що найлѣпше було бы завести у семинарiяхъ учительскихъ въ нашôмъ краю вôдповѣднû курсы огневû, щобы учителѣ вôдтакъ розширяли науку по селахъ, якъ найлучше гасити огонь.

Выдѣлъ краєвый пропонує также ухвалене резолюцiѣ, котрою бы вôзвано правительство, щобы при мужескихъ семинарiяхъ въ краю нашôмъ урядило якъ найскорше взôрцевû стацiѣ огневû и завели науку, якъ гасити огонь.

Зъ рускихъ товариствъ.

Дня 12 с. м. вôдбули ся въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ першû загальнû зборы новозаснованого товариства „Клюбъ Русинокъ“. Зборы вôдкрыла панѣ З. Герасимовичева, жена судьѣ зъ Янова довшою промовою, въ котрôй зазначила цѣль товариства: розбудити перше всего товариске житє мѣжь рускимъ жѣноцтвомъ, збудити середъ него рухъ умысловый и дати єму спромогу стати окрасою нашого народу. „Розвинувши рухъ товарискiй и умысловый, — говорила бесѣдничка — поспѣємо вплынути на грядучє поколѣнє, поспѣємо придбати для него моральнои снаги, щобы смѣло несло народный прапоръ на славу Руси-Украины. Кому отже нашû гадки до вподобы, кому

1)

ИВАСЬ.

ОПОВѢДАНЄ ЗЪ ЖИТЯ ГАЛИЦКИХЪ СЕЛЯНЪ.

Зъ польского. — Волод. Загурского.

I.

Важкiй бувъ для неи сего року передновокъ. Въ хатѣ нужда, а дѣточокъ четверо — дрôбота, зъ котрои чоловѣкъ и въ хатѣ ще пожитку не має. Недуга и похоронъ мужа вычерпали всѣ єи припасы, а власна немôчь не давала ѣй ходити по зарôбкахъ.

Отожь робила, що мога', щобъ лишь клопотôвъ позбутись. Огородъ пустила въ наємъ, корову спродала, щобы сплатити лихвареви довгъ. Але трудна рада, довгъ, якъ бувъ, такъ и лишивъ ся, а зъ бѣды отрястись не спосôбъ. Неразъ думала вже, чи не лѣпше булобъ ѣй умерти? Недалеко вôдъ єи хаты бувъ ставъ, а на єго днѣ спокôй и тишина. Але якъ тутъ сирôтъ безъ опѣки лишити!

Постановила отже пôйти зъ найстаршимъ до двора. Причесала єго, обмыла, прибрала въ чисту сорочину: чей тамъ приймуть єго на службу до телятъ, або до гусей? А може вôзьмуть єго до стайнѣ, або въ челядню на науку, коли хлопя сподобаєсь панамъ.

И чомубъ не мавъ сподобатись имъ Ивасьсоколикъ? Не даромъ же хухала на него; не даромъ же єго пестила, голубчика. Гарне то було, якъ папеня, а добре, а цѣкаве... Чомужь бы не мало сподобатись панамъ?

Тожь ишли у промѣню весняного сонця: она блѣда, сумна, збѣджена, — вôнъ державъ ся єи запаски стрѣляючи навкруги цѣкавыми очима.

Бувъ ясный, свѣжий ранокъ. Сонце пôднялo ся вже въ гору на пôвтора хлопа и свѣтило на безхмарнôмъ небѣ, однакъ не здужало ще выпити поранпои росы, що блыщала на травахъ, на зѣлю. Въ тѣни придорожныхъ вербъ цвѣрѣнькали воробцѣ. Навкруги дѣвенны и бодакôвъ, що попôдъ плотами росли вздовжь ровôвъ, бренѣли працьовитû пчôлки и грали ся красивû метелики. По садахъ грушѣ и яблунѣ стояли вже у цвѣтѣ и медовымъ запахомъ наповняли воздухъ. Зъ огородôвъ долѣтавъ спѣвъ занятыхъ роботою дѣвчатъ.

Женщина ишла зъ понуреною головою, у важкôй задумѣ. Дрôботячи побôчь матери босыми ноженятами, Ивась зъ зацѣкавленємъ придивлявъ ся сваволи птахôвъ и метеликôвъ, хороводамъ комахъ, що грали понадъ водою, перлинамъ росы, що вылыскувались на бурянахъ — звычайно якъ дитина, що мало що й розумѣє!

Важко було на серци бѣднôй вдовѣ. Ба, кобъ то живъ такъ ще небôщикъ чоловѣкъ, чи требабъ ѣй було теперь зъ Ивасемъ розставатись? Нѣ, безъ сумнѣву нѣ! Не позволивъ бы вôнъ здавати на чужû руки дитину. Хто знає, що за доля чекає бѣдне сиротятко въ тôмъ великôмъ бѣлôмъ дворѣ, що дивить ся такъ гордо чорными вôкнами? Хто єго тамъ причеше? хто обмыє? хто пригорне? хто приголубить?

Запаскою втерла сльозу зъ ока.

— А гляди, Ивасю, — промовила — коли выйдуть до насъ панъ, або панѣ, то щобъ ты ихъ поцѣлувавъ въ руку.

— Добре мамуню.

— А диви ся имъ въ очи, коли до тебе говорити стануть.

— Добре, мамуню.

— А коли спытають тебе, кôлько тобѣ лѣтъ, то скажешь, девять скôнчилось.

— А коли не пытати-муть — такъ що?

— Коли не пытати-муть — вôдповѣла зъ смутнымъ осмѣхомъ — то нѣщо не скажешь... Тôльки гляди, не ховай ся за мене, а диви ся имъ въ очи... Паны добрû, не позволять скривдити сирôтки.

Въ тôмъ шибнула зъ пôдъ плота, що єго минали, берегулька, що звила собѣ гнѣздо у тернинѣ, и улетѣвши пару крокôвъ, потонула въ придорожныхъ кущахъ. Думкою та очима пôгнавъ за нею Ивась. А тамъ ишли якiйсь часокъ мовчки.

— А що я буду у дворѣ робити? — поспытало знечевя хлопя.

дорога наша цѣль, того просимо вписати ся въ члены нашого товариства.“ Опсля подякувала ще панѣ Герасимовичева проф. Шухевичеви, котрый не лишь радою служивъ при заснованю товариства, але й причинивъ ся ще значнымъ грошевымъ даткомъ на покрытє потребъ самого заснованя товариства.

Зборы приймили сю бесѣду довгими, грôмкими оплесками и приступили до порядку дневного, та выбрали акламацією на предсѣдательку ad hoc п. Герасимовичеву, а предсѣдателька покликала панну Федаковну на секретарку. Слѣдувавъ вôдтакъ выборъ выдѣлу, въ складъ котрого увôйшли панѣ Барвѣньска, Г. Шухевичева, З. Герасимовичева, Коцовска, Леонтовичева и панна Федаковна. Заступницями выбрано панѣ: Савчакову, Кулачковску и панну Галиковску. Предсѣдателькою выдѣлу вышла одноголоснымъ рѣшенемъ п. Герміна Шухевичева. — До комісіѣ контрольнои выбрано панѣ: Галиковску, Навроцку и Билиньску. Опсля вели ся дальшѣ нарады пôдъ проводомъ панѣ Гарасимовичевои и припоручено мѣжь иншимъ выдѣлови упросити редакціи рускихъ часописей о безплатне присылане часописей. — Панѣ Герасимовичева вôдчитала листъ п-ѣ Горбачевскои зъ Праги до п-ѣ Н. Кобриньскои, въ котрôмъ подає раду, щобы зôбрати узоры орнаментики рускои и выслати ихъ на выставу до Чікаґо. „Клюбъ“ радо пôдперъ сей проектъ, тожь порѣшено удати ся спершу до панѣ Даниловичевои въ Коломыѣ и Величковои у Львовѣ о вôдступлене товариству своихъ колекцій, а вôдтакъ розôслати вôдозву по священикахъ въ цѣли збираня узорôвъ. Наконець передала п-ѣ Герасимовичева, именемъ доньки, справу фантовои льотеріѣ на памятникъ Шевченка выдѣлови товариства, поручаючи заснованє вôдповѣдного комітету, до котрого увôйшли бы и члены другихъ товариствъ. На тôмъ покôнчено нарады. До товариства вписало ся 29 панѣ.

Переглядъ політичный.

Вчерашне засѣданє Палаты пословъ було знову досыть бурливе и въ наслѣдокъ того дебата надъ буджетомъ міністерства справедливости ще не скôнчила ся. Вчера промавлявъ головно міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ. Зъ галицкихъ пословъ промавляли: пос. Быкъ, котрый выказувавъ хибы въ галицкôмъ судьництвѣ и домагавъ ся закона противъ покутныхъ писарѣвъ и пос. Пôдляшецкій, котрый промавлявъ за заведенемъ мировыхъ судôвъ и взявъ въ оборону урядникôвъ вôдъ напастей пос. Кавніца.

Пос. ґр. Кавніцъ заявивъ, що вôнъ доброволльно и безъ жадного напору признає вчерашнѣ свои слова о станѣ урядничôмъ (вôнъ назвавъ урядникôвъ голотою — Bagage) за непарляментарнѣ и невôдповѣднѣ та що не мавъ намѣреня оскорбляти анѣ цѣлого стану урядничого, анѣ поодинокихъ его членôвъ.

Въ слѣдуючôмъ тыждни розпôчнуть ся въ Палатѣ пословъ мабуть нарады надъ етатомъ міністерства фінансôвъ, а вôдтакъ прийде черга на міністерство торговлѣ и рôльництва и розправы буджетовѣ закôнчать ся мабуть въ першихъ дняхъ марта. Потôмъ будуть ще залагодженѣ деякѣ найважнѣйшѣ справы, мѣжь котрыми справа будовы зелѣзниць подôльскихъ, а вôдтакъ въ половинѣ марта буде Рада державна вôдрочена.

Зъ Петербурга доносять, що тамъ наставъ двоякій поглядъ о причинахъ приѣзду князя чорногорского Данила; однѣ кажуть, що приѣздъ его стоить въ звязи зъ намѣренемъ одружити ся въ Петербурзѣ зъ якоюсь княжною зъ царскои родины — о донцѣ царя, княж. Ксеніи, нема бесѣды — а другѣ кажуть, що князь має залагодити якѣсь справы фінансовѣ. Може бути, що одно и друге спонукало чорногорского наслѣдника престола приѣхати до Петербурга.

Сербскѣ поступовцѣ, напредняки, котрыхъ проводиремъ єсть бувшій міністеръ Гарашанинъ, постановили взяти участь въ выборахъ до скупштины и сподѣвають ся, що зыскають для себе черезъ то бодай десять мандатôвъ. Кандидатами ихъ суть передовсѣмъ бувшій президентъ міністрôвъ Гарашанинъ, ґен. Хорватовичь, бувшій посолъ у Вѣдни Новаковичь и полковники Франасовичь, Беницкій и Байовичь. — Въ Свиляйци арештовано цѣлу радикальну раду громадску за сфальшоване документôвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 18 лютого.

— Погорѣльцямъ громады Хохонева, въ повѣтѣ рогатиньскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 400 зр. запомоги.

— Именованя. Надзвычайнѣ професоры львôвского університету о. дръ Йосифъ Комарницкій и о. дръ Йосифъ Бильчевскій именованѣ звычайными професорами; першій до студій біблійныхъ и высшои екзеґетики нового завѣта, а другій для догматики подрôбнои. — Катихитами въ тернопôльской ґімназіи именованый о. дръ Михайло Курись и о. Евґеній Громницкій. — П. Міністеръ просвѣты именувавъ Стан. Барабаша и Альойзія Бунша дѣйстными учителями школы промысловои въ Краковѣ.

— Ювілей Єго Святости Папы Льва XIII. Завтра вôдбуде ся, якъ звѣстно, концертъ въ сали „Народного Дому“ въ 50-тѣ роковины епископства Єго Св. Папы Льва XIII. Проґрама складає ся зъ такихъ точокъ: 1) Промова сеніора Ставропігіи дра Исидора Шараневича. 2) Имнъ Льва XIII выконає орхестра 55 полку. 3) Вахняньна Кантата, хоръ мужескій зъ супроводомъ орхестры 55 полку. 4) Нижанкôвского Кантілена, хоръ на сопранъ и альтъ зъ супроводомъ фортепяна на чотири руки. 5) Матюка Имнъ ювілейный, хоръ мѣшаный въ супроводомъ орхестры. 6) Деклямацію выголосить о. Ол. Бобикевичъ. 7) Бортняньского Псаломъ „Тебе Бога хвалимъ“, концертъ двохъ мѣшаныхъ хорôвъ. — Початокъ точно о годинѣ 8-ôй вечеромъ. — Нинѣ въ суботу обходять папскій ювілей Поляки львôвскѣ въ сали касина мѣского. Торжество вôдкрыє промовою маршалокъ краєвый, кн. Сангушко. Вôдтакъ товариства спѣвацкѣ: Лютня, Єхо и Товариство музичне, разомъ зъ деякими приватными особами — въ силѣ понадъ сто голосôвъ — вôдспѣвають кантату Ecce sacerdos, пôдъ управою Вшелячиньского. Дръ Дембиньскій выголосить вôдчитъ про Льва XIII и его становище супротивъ великихъ квестій теперѣшного вѣку. Вôдтакъ академикъ Пшиґодскій выповѣсть слово въ имени молодежи, а хоры вôдспѣвають Laudate и Alleluja Бетовена. По вôдчитаню ґратуляційнои телеґрамы до папы, закôнчить архієп. Моравскій промовою торжество. — Рада мѣста Львова ухвалила на вчерашнôмъ засѣданю въ сей спосôбъ почтити папскій ювилей: Утворити вѣчну фондацію памятну, вставляючи що року въ буджетъ 500 зр. и роздѣляти ту квоту мѣжь двохъ, не зъ власнои вины пôдупавшихъ ремѣсникôвъ майстрôвъ католикôвъ, щобы могли на ново зачати ремесло. Запомога роздѣлятись буде що року 19 лютого, а обдарованѣ будуть мати моральный обовязокъ выслухати того дня богослуженя и помолитись за папу Льва XIII. — Крôмъ того рѣшено выслати завтра телеґраму зъ ґратуляціями до Папы та просити кардинала Ледоховского, щобы заявивъ Папѣ чувства и желаня мѣскои репрезентаціѣ та повѣдомивъ о основаню фондаціѣ. — Вкôнци цѣла рада мѣска возьме участь въ богослуженю завтра въ катедральнôмъ костелѣ. — На провінціи обходять сей ювілей у Станіславовѣ завтра концертомъ. Проґрама его складає ся мѣжь иншимъ зъ рускихъ и польскихъ пѣсень. Также промовить до зôбраныхъ преосв. епископъ Юліянъ Куиловскій и поблагословить ихъ — Заходомъ снятиньского духовеньства вôдбуде ся завтра и въ Снятинѣ концертъ въ честь Є. Св Папы. — Въ Краковѣ буде завтра илюмінація мѣста.

— Або я знаю?... Може заберуть тебе до челяднѣ, може до стайнѣ, а може въ покоѣ на на льокая.

— А коли я въ стайни буду, то буду ѣздити на великôмъ кони?

— Будешь.

— Въ червонôй шапцѣ?

— Въ червонôй.

— То я пôду до стайнѣ, мамуню.

— Пôдешь, куды паны скажуть... Ихъ воля, твôй мусъ!...

— А що то таке мусъ, мамуню?

— Якъ бы тобѣ то сказати?... Мусъ то мусъ!...

— Якъ то, мусъ то мусъ?

— То такъ, бачишь... Ты хочешь до коней, а паны звелять тобѣ пасти телята; то мусишь пасти телята зъ охотою, длятого, що мусъ то мусъ!

Але Ивась не чувъ вже того выводу. Зъ поблизькои кузнѣ озвавъ ся гукъ молотôвъ: дзень бумъ, дзень бумъ! Въ ту сторону звернувъ хлопець и уши и очи.

Край дороги стояла кузня, вкрыта мохнатою крôвлею. Зъ дымаря, що сторчавъ надъ нею, выскакували золотѣ искры, похожѣ на рôй комашокъ, що крутять ся на сонци. Зъ середины вôдзывало ся важке сапане мѣха и складный стукъ молотôвъ, що вдаряли о розпалене зелѣзо. Проти ворôтъ стоявъ вôзъ, коло котрого заходило ся кôлькохъ селянъ, помагаючи „майстрови“ въ роботѣ. Ивась не мôгъ вôдорвати очей вôдъ тои картины.

— Дай Боже добрыдень, Марусе! — озвавъ ся зъ кузнѣ мужескій голосъ въ тôй хвили, коли минали єѣ нашѣ знакомѣ. — А що се, то вы й не глянете въ сю сторону?

— Добрыдень и вамъ, пане майстеръ, дай Боже! — вôдповѣла и йшла далѣ.

— Якъ то, не спинитесь?... Йдете далѣ якъ посланець зъ листомъ. А куды то вамъ такъ сквапно, Марусе?

Той, що се говоривъ, выйшовъ за ворота кузнѣ. Бувъ то мужчина, лѣтъ поза сорокъ, низкій ростомъ и кремезно, сильно збудованый. Рысы лиця мавъ звычайнѣ, але въ очехъ та усмѣшцѣ выразъ лагôднои добродушности. Закасанѣ до горы рукавы вôдъ сорочки вôдслоняли мушкулярнѣ та жилавѣ руки. Згрубѣлѣ и чорнѣ вôдъ вугля долонѣ и скôряный фартухъ, що оперѣзувавъ его станъ, здраджали коваля.

— Ге, и кудыжь вамъ такъ спѣшно, Марусе? — поспытавъ ще разъ зъ веселымъ осмѣхомъ, пôдходячи до вдовы и єѣ дитины.

Маруся розповѣла ему, що мала на гадцѣ. Зъ лиця чесного коваля щезла усмѣшка. Хмарою оповивъ его чоло смутокъ. Вôнъ слухаючи, кивавъ головою и зôтхавъ.

— Гай, гай, — сказавъ на послѣдокъ. — Чи не шкода то хлопця до двора?... Дитина мого кума, Семена... Земля небôщикови перомъ.... У дворѣ, то такъ якъ въ морѣ.... Змарнѣе небожатко, змарнѣе... Що зъ него тамъ зроблять, пяницю та неробу.... Погляньте на дворакôвъ, Марусе: кухарь, льокаѣ, вôзницѣ — все то гуляки й нероби!

Плюнувъ зъ серцемъ, промовивши тѣ слова.

— А далѣ служба, мôцный Боже! — почавъ згодомъ наново. Паны добрѣ, нѣчого казати, але чи паны про се знають?... Старшѣ слуги помѣтати-муть сиротою, бити-муть, катувати, ей.... Хиба вы не знаєте, Марусе, якъ оно водить ся?... А комужь небожатко поскажить ся?

— Такъ щожь минѣ почати, Матвѣю, що минѣ почати? — заголосила крôзь плачь безталанна. — Хлѣба въ хатѣ нема, а дѣти кричать ѣсти. Працювала, що могла, выпродала ся, позаставляла все: кожухъ, коралѣ, свитку.... Нѣчого вже въ хатѣ не маю, а заробити такожь не можу, бо хора.... Дивѣть ся, що зъ мене осталось — шкôра и кости!... Хто знає, може минѣ вже смерть?.... А но, такъ радабъ я дѣтокъ примѣстити.... Кобъ знала, що не змарнѣе бѣдацтво, моглабъ спокôйно вмирати.... Ой горе, горе!

— Гей, Марусе, гей! Не плачте — промовивъ зворушеный. — Не плачте, бо мене тутъ щось за серце стискає, далѣ й самъ я сплакнути готовъ, гей!... Хибажь то нема Бога и людей на свѣтѣ? гей... Атжежь у васъ є й родина... Є вашъ братъ Шимко, такій богатирь... Вôнъ вамъ допоможе.

— Шимко?... Хиба то вы не знаєте, пане майстеръ, що чужѣ лѣпшѣ якъ своѣ? Шимко и знати не хоче про мене, нѣ про дѣтей... Ходила я до него, просила, плакала, дарма! Такъ начебъ до дерева говорила, або до каменя... Правували ся зъ моимъ небôщикомъ о грунтъ,

— **Вôдозва.** Выдѣлъ нововавязаного товариства „Клюбъ Русинокъ" звертає ся отсимъ до всѣхъ редакцій нашихъ часописей, до всѣхъ товариствъ, авторôвъ, накладцѣвъ и выдавцѣвъ и до загалу Русинôвъ зъ просьбою о ласкаве безплатне надсыланє своихъ выдань и книжокъ до читальнѣ и бібліотеки „Клюбу Русинокъ". Адресувати просимо: Г. Шухевичева, Львôвъ, ул. Чарнецкого 26. Вôдъ выдѣлу товариства „Клюбъ Русинокъ". У Львовѣ, 16 лютого 1893. *Г. Шухевичева,* предсѣдателька. — *І. Федакôвна,* секретарка.

— **Читальня въ Торкахъ** коло Перемышля одержала вôдъ впреосв. епископа дра Юліяна Пелеша 20 зр. на будову дому читальнѣ и крамницѣ.

— **Огонь.** Въ Шешеровичахъ въ повѣтѣ мостискôмъ погорѣло 14 господарѣвъ и дворъ. Шкода выносить около 8.000 зр., а буля обезпечена лишь въ половинѣ.

— **Холєра.** Пôсля урядовыхъ вѣстей за часъ вôдъ 7 до 8 сѣчня померло на холєру въ Каменци подôльскôмъ 5 людей, въ 71 мѣсцевостяхъ каменецкого повѣта 106; розумѣє ся, хорувало далеко бôльше людей. Пошесть ширить ся найбôльше въ повѣтѣ вышницкôмъ, брацлавскôмъ могилôвскôмъ и ушицкôмъ. Взагалѣ за той часъ въ 10 повѣтахъ ґуберніѣ подôльскои було зараженыхъ 126 мѣсцевостей, а хорувало 586 осôбъ. Зъ грудня лишило ся 222 хорыхъ; въ тыхъ всѣхъ разомъ выздоровѣло 514, померло 196 а лишилось хорыхъ 98. Вôдъ самого початку пошести въ ґуберніи подôльскôй по день 28 сѣчня захорувало тамъ 7.023 людей, выздоровѣло 4.409, померло 2.516, а лишило ся хорыхъ 98. — Тому що весна иде и вôдморозъ настала, президентъ мѣста Львова казавъ заново окружнымъ комісіямъ санітарнымъ дбати про се, абы холєры до мѣста недопустити.

— **Самоубійство.** Якимъ Слободянъ въ Бортникъ завзявъ ся на своє житє и три разы старавъ ся его позбути ся. Два разы ему не вдалось, ажь третій разъ, т. є. дня 9 лютого с. р. повѣсивъ ся у своѣй шопѣ. Причина такого омерзѣня до житя незнана. Мавъ лѣтъ 56.

— **Подвôйно сумни поминки** обходивъ Данило Яворовскій зъ Воленова, въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ. Дня 9 с. м. до пôзнои ночи „поминали" гостѣ у него покôйника. Мабуть не дуже були тверезѣ, бо десь закинувъ хтось огонь, и досвѣта дня 10 с. м. о пôвъ до чвертои годины рано выбухъ огонь въ домѣ Яворовского. Згорѣвъ дôмъ, въ котрôмъ живъ, и всѣ будынки господарскѣ разомъ изъ збôжемъ и знарядами. Шкода выносить около 1500 зр., а була обезпечена 650 зр. Мати Данила, Явдоха и рôдня Марія та Василь ратували що могли зъ хаты та при тôмъ сильно попекли ся.

— **Дивный способъ самоубійства.** Сими днями хотѣла одна жѣнка у Вѣдни вôдобрати собѣ житє зъ тои причины, що дуже слабувала, и придумала собѣ до того дивный способъ: взяла великій необôбраный зъ лупины каштанъ, запхала собѣ его въ горло думаючи, що тымъ способомъ задушить ся. Тымчасомъ каштанъ, хочь и залѣзъ глубоко въ проводъ проликовый, то все таки не заткавъ зовсѣмъ щѣльно проводу вôддыхового и жѣнка лишь мучилась страшно, бо все ще могла трошки вôддыхаты. Въ тыхъ мукахъ заставъ єѣ чоловѣкъ, коли вернувъ до дому. Вôнъ прикликавъ лѣкаря, але жѣнка не хотѣла нѣякъ дати сознати, що ѣй стало ся и треба ажь було вôдвезти єѣ до шпиталю. Тутъ зробили лѣкарѣ операцію и выдобули жѣнцѣ каштанъ зъ горла и тымъ способомъ вôдратували єѣ.

— **Землетрясенє,** яке недавно тому навѣстило грецкѣ островы, наробило въ многихъ сторонахъ богато шкоды, але найбôльше потерпѣли два островы: Занте въ іоньскôмъ мори и Самотраке въ мори еґейскôмъ. Сей послѣдный островъ, що лежить на заходъ вôдъ Дарданелѣвъ и єсть всего лишь 40 кільометрôвъ вôддаленый вôдъ тракійского побережа, належить до Туреччины и єсть на 177 квадратовыхъ кільометрôвъ великій. Цѣлый островъ складає ся зъ вульканічнои масы и повно на нѣмъ горячихъ жерелъ мінеральнои воды. Головне мѣсто на тôмъ островѣ называєсь Кастро и жило въ нѣмъ доси 2500 людей. Нинѣ зъ того мѣста лишь велика купа развалинъ; не оставъ ся анѣ оденъ дôмъ, всѣ завалили ся вôдъ землетрясеня. Изъ Солуня доносять, що вже дня 11 с. м. дало ся тамъ було почути землетрясенє, слѣдувавъ оденъ пôдземный ударъ за другимъ чимъ разъ частѣйше, ажь наконець прийшло дня 13 с. м. до страшнои катастрофы, яку годѣ описати. Зъ мѣста Кастро не оставъ ся камѣнь на камени; цѣле завалило ся засыпуючи собою богато людей. Кôлько людей згинуло пôдчасъ сеи катастрофы, доси ще не знати. Всѣ люде на островѣ числомъ около 6000 позôстали теперь безъ стрѣхи и днують та ночують на дворѣ. На поблизькихъ островахъ дало ся землетрясенє также почути.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Станъ воздуха** за минувшй добы числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 17 до 12 год. въ полудне дня 18 с. м.: середня теплота була + 1·1° Ц., найвысша + 3·6° Ц. (вчера по полудни), найнизша — 0·2° Ц. вчера въ ночи. Барометръ опадає (769). Вѣтеръ буде змѣнный, мѣрный, теплота пôднесе ся до 1° Ц., небо буде переважно захмарене; снѣгъ.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 17 с. м.; пшениця 7·40 до 7·75; жито 6·— до 6·25, ячмѣнь 5·— до 5·75; овесъ 5·50 до 5·75, рѣпакъ 11·— до 11·25; горохъ 6·75 до 10·—; вика 5·— до 5·50; насѣнє льняне 11·— до 11·25; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 4·75 до 5·10; гречка 6.90 до 7·75; конюшина червона 68·— до 74·—; бѣла 55·— до 80·—; шведска 65·— до 78·—; кминокъ 17·— до 20·—; анижь 37·— до 38·— кукурудза стара 5·25 до 5·60; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 12·25 до —·—.

Телеграмы.

Берлинъ 18 лютого. Канцлєръ Капріві выступивъ вчера остро противъ аґраристôвъ, котрѣ хотѣли бы дешевого робôтника а высокои цѣны збôжа и сказавъ имъ, нехай добре розважать, чи дорога, якою они поступають, дасть ся тревало погодити зъ интересами державы. Що до него, то вôнъ вытреває на своѣмъ становищи и сповнить свôй обовязокъ, бо єсть переконаный, що всяка змѣна осôбъ въ державѣ, єсть сполучена такожь зъ єѣ потрясенємъ.

Римъ 18 лютого. Папа принимавъ вчера въ церкви св. Петра другу ґрупу италіяньскихъ богомольцѣвъ, котра пôдъ проводомъ 60 епископôвъ явила ся въ числѣ звышь 8.000 людей.

Курсъ львôвскій

зъ дня 14 лютого 1893.

	платять вр.	кр.	жадають вр.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Банку гіп. гал. по 200 зр.	340	—	—	—
Банку кред. гал. по 200 зр.	—	—	215	—
2. Листы заставнѣ за 100 зр.				
Банку гіп. 5% льос. въ 40 лѣт.	100	10	101	80
„ „ 5% выльос. зъ 10% прем.	109	—	109	70
„ „ 4½% льос. въ 50 лѣт.	100	—	100	70
Банку краєв. 4½% льос. въ 51 лѣт.	100	—	100	70
Тов. кред. 4% I еміс.	98	—	98	70
„ „ 4% льос. въ 41½ лѣт.	95	90	—	—
„ „ 4½% льос. въ 52 лѣт.	100	60	101	30
„ „ земск. 4% льос. въ 56 лѣт.	95	60	96	30
3. Листы довжнѣ за 100 зл.				
Гал. Зав. кред. сел. въ лікв. (6%) 3%	—	—	—	—
„ „ „ „ „ „ (5%) 2½%	—	—	56	—
Общ. р. кр. Зав. для Гал. и Бук. въ лікв.	50	—	—	—
4. Облиґі за 100 зр.				
Индемніз. гал. 5%	105	—	—	—
Гал. фонд. проп. 4%	96	50	97	20
Облиґи комун. Банку кр. 5% I еміс.	—	—	—	—
„ „ „ „ 5% II „	101	80	102	50
Позич. кр. зъ р. 1873 по 6%	104	—	—	—
„ „ „ „ 1883 по 4½%	99	50	—	—
„ „ „ „ 1891 по 4%	93	50	—	—
5. Льосы.				
Мѣста Кракова	24	—	26	—
„ Станіславова	40	—	43	—
Льосъ черв. хреста австр. (курсъ вѣд.) по 10 зр.	17	85	19	25
Льосъ черв. хреста угорск. (курсъ вѣд.) по 5 зр.	12	75	13	25
6. Монеты.				
Дукатъ цѣсарскіи	5	63	5	73
Рубель паперовый	1	23½	1	28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59	—	59	50

то й доси забути не може... Нема, Матвѣю, рады, нема, тра менѣ хлопця до двора вôддати!... А серце плаче, ой плаче, ажь лячно!

— То дайте минѣ хлопця, Марусе... кривды ему у мене не буде... Вывчу его ковальства... Не буде нѣкому служити... Буде мати „волю;" своимъ паномъ буде!

— Вы взялибъ его до себе, Матвѣю, вы?— скрикнула на радощахъ.

— Чомубъ нѣ!... Хлѣбъ, дякувати Богу, є, а де єсть четверо, тамъ и для пятого знайде ся що зъѣсти.

— Спасибô', вамъ, Матвѣю, спасибô'! Богъ вамъ се надгородить, що змилували ся надôмною, надъ сиротою... Спасибô' вамъ, спасибô'!

И вхопила ковалеву руку, бажаючи его поцѣлувати.

— Нѣ за що, Марусе, нѣ за що!... Рука руку мыє, нога ногу пôдпирає... Такъ и люди на повинна спомогти людину... А врештѣ то такій гарный хлопець, якъ паничикъ... Буде зъ него коваль, тожь то буде... Бачите, якъ придивляєсь роботѣ... Гей-мой, хлопче!... Бôгми, не чує, такъ задививъ ся!

— Ивасю — закликала мати — Ивасю! Але хлопець справдѣ не чувъ, що его кличуть; заслухавъ ся въ стукôтъ молотôвъ, задививъ ся въ искры, що сѣпались зъ розкаленого желѣза. Румянцемъ палало его личко, радостно смѣяли ся очи. Коваль пôдôйшовъ до него и поклавъ ему на плече руку.

— Ивасю, хочешь бути ковалемъ? — запытавъ ласкаво.

Ивась глянувъ на матѣрь, зôтхнувъ и спустивъ очи.

— Мамуня хочуть вôддати мене на службу до двора — вôдказавъ смутно.

— А тыбъ волѣвъ ковати молотомъ зелѣзо? — запытавъ коваль.

— Волѣвъ, але мусъ.

— Нема мусу, хлопче... Коли хочешь бути ковалемъ, то мамуня позволять.

— Позволять! кликнувъ врадуваный мальчуганъ.

— Певно... Лишишь ся въ мене „на науцѣ"; заставлю тебе до мѣха, а коли пôдростешь, до ковала...

Хлопецъ кинувъ ся обнимати матѣрь и ставъ єѣ стискати та цѣлувати зъ запаломъ.

— Не минѣ дякуй, Ивасю, не минѣ — промовила хлипаючи зъ радости вдова. — Ты Богу и пану майстрови дякувати повиненъ... То вôнъ твôй добродѣй, твôй тато... Иди, вцѣлуй его въ руку, голубчику... А памятай, слухай его завсѣгды, такъ якъ мене слухавъ, бо теперь вже до него належишь...

И плакала и смѣялась небога, засмучена розлукою зъ дитятемъ, урадована мыслею, що его будучнôсть вже забезпечила.

— Спасибô' вамъ, пане майстеръ — говорила заєдно. — Не будете мати зъ Ивасемъ клопоту. Добра то и слухняна дитина; що не скажѣтъ, зробить безъ принуки.

Вôдтакъ побалакавши ще хвильку зъ ковалемъ, зъ слезами въ очехъ выстискала хлопця и вернула ся домôвъ щаслива.

(Дальше буде).

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.